

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Полтавський державний медичний університет

Coventry University (Велика Британія)

Universität Würzburg (Німеччина)

Universidad de La Rioja (м. Логроньо, Іспанія)

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (м. Каунас, Литва)

Instituto Superior Politécnico de Viseu (Португалія)

Instituto Politécnico de Portalegre (Португалія)

Uniwersytet Rzeszowski (Польща)

Instytut Pedagogiki Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej (Польща)

Universitatea Creștină "Dimitrie Cantemir" (м. Бухарест, Румунія)

University of Sri Jayawardenepura (Sri Lanka)

Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика

Українська інженерно-педагогічна академія

Громадська спілка «Асоціація з розвитку професійної та неперервної освіти»

Харківський національний медичний університет

Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова

Буковинський державний медичний університет (м. Чернівці)

Львівський національний університет природокористування

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

ЗБІРНИК СТАТЕЙ

**VIII Міжнародної науково-практичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВІСТИКИ, ПРОФЕСІЙНОЇ
ЛІНГВОДИДАКТИКИ, ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ
ВИЩОЇ ШКОЛИ»**

м. Полтава, 22-24 листопада 2023 року

ЗБІРНИК СТАТЕЙ
VIII Міжнародної науково-практичної
конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВІСТИКИ,
ПРОФЕСІЙНОЇ ЛІНГВОДИДАКТИКИ,
ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ»
м. Полтава, 22-24 листопада 2023 р.

PROCEEDINGS
of the 8th International Conference
“TOPICAL ISSUES OF LINGUISTICS,
PROFESSIONAL LINGUODIDACTICS,
PSYCHOLOGY AND PEDAGOGY OF HIGHER
EDUCATION”
Poltava, 22-24 November 2023

ББК 74.58+81.2

УДК 378.6

ISBN 978-617-8231-43-9

Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи: збірник статей VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 22-24 листопада 2023 р.). Полтава: Вид-во “Астроя”, 2024. 449 с.

У збірнику представлено статті вітчизняних та зарубіжних науковців, у яких висвітлюються різноманітні проблеми сучасної лінгвістики, психології, педагогіки та дидактики вищої школи. Збірник рекомендовано науково-педагогічним працівникам вищих навчальних закладів, магістрантам, аспірантам, а також усім, хто цікавиться психолого-педагогічними, лінгвістичними та дидактичними проблемами вищої школи.

Автори публікацій несуть відповідальність за дотримання авторського права, точність цитування, достовірність наведених фактологічних даних, граматичні та стилістичні помилки.

BBC 74.58+81.2

UDC 378.6

ISBN 978-617-8231-43-9

Topical Issues of Linguistics, Professional Linguodidactics, Psychology and Pedagogy of Higher Education: Proceedings of the 8th International Conference (Poltava, 22-24 November 2023). Poltava: “Astraya”, 2024. 449 p.

The proceedings present articles by the Ukrainian, Polish and Romanian scholars, covering the latest trends in modern linguistics, psychology, pedagogy and didactics in higher education. The collection is recommended for research and teaching staff of higher education institutions, undergraduates, graduate students, as well as anyone interested in the psychological, pedagogical, linguistic and didactic issues of higher education.

The authors of the publications are responsible for the copyright observance, accuracy of the given factual data, grammatical and stylistic errors.

Не менш цікавим для коментування є термін «істерія» («hysteria»), що походить від грецького слова «ὑστέρᾱ» – матка). У сучасній літературі істерію розглядають як «один з видів неврозів з характерними різноманітними порушеннями психіки, рухової сфери, чутливості та функцій внутрішніх органів. Виявляється у своєрідному істеричному характері, нападах, порушеннях свідомості й функцій внутрішніх органів. Порушення психічної діяльності виражаються у формах найрізноманітніших психотичних явищ [6, с. 192]». Вважається, що цей термін був уведений Гіппократом Коським. Виникнення терміна пов'язане з хибними уявленнями, які панували в давню, що цей стан пов'язаний із виключно жіночими реакціями на ті чи інші обставини.

Не менш цікавими є й інші численні терміни, як-от: «paramnesia», «hypnosis», «hypnotismus», а також терміни з кінцевим терміноелементом «-mania».

Отже, використання спеціальних прийомів у процесі професійно орієнтованого навчання латинської мови та медичної термінології майбутніх медичних психологів забезпечує формування позитивних емоцій, сприяє розвиткові та зміцненню професійного інтересу до фахової термінології, а також розширенню лінгвістичного кругозору.

Список використаних джерел

1. Аристотель. Про душу. Твори: в 4 т. Т. 1. М.: Думка, 1976. С. 394-396. URL: gumer.info/bogoslov_Buks/Philos/arist/01.php
2. Беляєва О.М., Ждан В.М., Цісик А.З. Латинсько-український медичний енциклопедичний словник: у 2 т., Т.2 N-W. К.: ВСВ «Медицина», 2020. 456 с.
3. Беляєва О.М., Синиця В.Г. Методи і прийоми як складова технології навчання латинської мови та медичної термінології. Основні напрямки підготовки медичних кадрів у сучасних умовах: матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, Полтава, 26 берез. 2015 р. Полтава: Ред.-вид. відділ ВДНЗУ «УМСА», 2015 р. С. 19-20.
4. Беляєва О.М. Професійно орієнтоване навчання латинської мови студентів медичних навчальних закладів III–IV рівнів акредитації: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.02 “Теорія та методика теорія та методика навчання (класичні мови)”. К., 2011. 23 с.
5. Беляєва О. М. Спеціальні прийоми у навчанні латинської мови майбутніх лікарів [Електронний ресурс]. Інноваційні технології у контексті іншомовної підготовки фахівця: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, 7 квіт. 2016 р., Полтава Полтава: ПолтНТУ, 2016. С. 18-21. Режим доступу: <http://lib.pntu.edu.ua/>
6. Шапар В.Б. Сучасний тлумачний психологічний словник: Близько 2500 термінів / Харків: Прапор, 2005. 640 с.
7. Шпак А. М. Методика изучения медицинской терминологии. Винница: ВГМИ им. Н. И. Пирогова, 1961. 56 с.
8. Lysanets, Y., Bieliaieva, O. The use of eponyms in medical case reports: etymological, quantitative, and structural analysis. J Med Case Reports 17, 151 (2023). <https://doi.org/10.1186/s13256-023-03895-0>

УДК: 378.147

Тарасенко Я.А.¹, Тихонова О.О.¹,
Сербін С.І.², Дубина С.О.², Калюжна В.В.²

Полтавський державний медичний університет¹, м. Полтава, Україна
Донецький національний медичний університет²,
м. Кропивницький, Україна

ДЕЯКІ МЕТОДИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Дистанційне навчання в умовах воєнного стану вирішує багато викликів, яких зазнала вища освіта в Україні. Проте вибір методів навчання та контролю знань потребує більш ретельного підходу для збереження якості освіти.

Ключові слова: дистанційне навчання, методи навчання та контролю знань

Distance learning under the martial law encounters many challenges faced by higher education in Ukraine. However, the choice methods of teaching and knowledge control requires a more careful approach to preserve the quality of education.

Keywords: distance learning, methods of teaching and knowledge control.

З початком воєнних дій в Україні форми та методи навчання у закладах вищої освіти зазнали значних змін – пріоритет безпеки населення стає визначальним для всієї освітньої парадигми [1, с.6].

Впровадження дистанційного навчання – нового методу реалізації процесів освіти та самоосвіти, дозволяють істотно розширити масштаби освітнього простору, забезпечити можливість доступу більшості здобувачів до освітніх ресурсів, але головне – деякою мірою підвищити безпеку учасників освітнього процесу [2, с. 294].

Дистанційне навчання – сукупність освітніх технологій, за яких взаємодія здобувача та викладача здійснюється незалежно від місця їх знаходження та розподілу у часі, на основі інформаційних технологій.

Основними методами дистанційного навчання є:

- кейсова технологія;
- інтернет-технологія;
- поєднання різноманітних технологій.

Розглянемо деякі з них.

Кейсова технологія (кейстехнологія) реалізується за допомогою спеціального набору (кейсу, комплекту) навчально-методичних матеріалів, чітко структурованих і відповідним чином скомплектованих. Наступні періодичні консультації з викладачами-консультантами (тьюторами або інструкторами) проводяться у спеціально створених для цього навчальних центрах або у інформаційному середовищі. Суть методу полягає в використанні конкретних випадків (ситуацій, історій, тексти яких називаються «кейсом») для спільного аналізу, обговорення або вироблення рішень здобувачами освіти з певного розділу навчальної дисципліни [3, с. 296].

Кейси (ситуаційні вправи) мають чітко виражений характер і мету. Це завжди моделювання життєвої ситуації, і те рішення, що знайде учасник кейса, може служити як відбиттям його рівня компетентності і професіоналізму, так і реальним рішенням проблеми.

Для забезпечення здобувачів освіти навчально-методичними матеріалами та для інтерактивної взаємодії між ними та викладачем використовують мережу Інтернет.

Сьогодні, поряд із традиційними засобами інформаційної взаємодії вже стали звичними такі поняття, як Web-сервери Інтернету, електронна пошта, відео конференції та ін.

Інтернет відкриває доступ до невичерпних інформаційних ресурсів. За допомогою Web-сервера заклади вищої освіти надають необхідні відомості для організації навчального процесу (розклад занять, графік проведення консультацій тощо), структуровану навчальну інформацію з навчальних дисциплін, а також посилення на корисні ресурси (електронні бібліотеки, освітні портали тощо), тобто ведуть «мережевий» навчальний процес.

Електронна пошта (e-mail) відноситься до засобів дистанційного доступу, що дозволяє користувачам (викладачам, здобувачам) обмінюватися текстовими та графічними повідомленнями, практично миттєво здійснювати доставку навчальних матеріалів, забезпечуючи тим самим регулярне оперативне спілкування викладача та студентів. За допомогою електронної пошти можна дидактично організувати так звані «віртуальні навчальні класи». Основним учасником є, звісно, викладач.

Комп'ютерні конференції дозволяють отримувати на моніторі комп'ютера користувача щонайменше тексти повідомлень, що передаються учасниками «конференції». Зручність полягає в тому, що такий спосіб спілкування корисний і вкрай дешевий, оскільки для користування ним кожному учаснику достатньо мати лише поштову скриньку. Робота можлива в режимі реального часу і довільного доступу (за потребою та можливістю).

Відеоконференції є сучасною технологією спілкування, яка дозволяє в режимі реального часу передавати всім учасникам відеоконференції звук та зображення, а також різні електронні документи, що включають текст, таблиці, графіки, комп'ютерну анімацію, відеоматеріали. Звичайно, відеоконференції не можуть повністю замінити особисте спілкування, але вони дозволяють досягти принципово нового рівня спілкування людей, часом розділених тисячами кілометрів, оскільки, як відомо, краще один раз побачити, ніж сто разів почути. Можливість стежити за жестикуляцією та мімікою співрозмовника підвищує коефіцієнт сприйняття інформації.

Дистанційне навчання має в своєму розпорядженні свої інструментальні засоби. Інструментальні засоби мережевого навчання повинні [5, с. 80]:

- надавати можливість викладачеві інтегрувати окремі фрагменти інформації та конструювати такі навчальні курси, що дозволяють вивчати як окремі питання, так і його розділи;
- забезпечувати адміністративне середовище, в якому легко керувати індивідуальними курсами (архівациєю старих та відкриттям нових) та їх каталогами, реєстрацією, синхронними подіями, розкладами та записами про студентів.

У дистанційної освіти можуть повною мірою застосовуватися традиційні організаційні форми навчання, такі як лекції, семінари, контрольні заходи з урахуванням специфіки навчання в інформаційно-освітньому середовищі.

Дистанційне лекційне заняття може проводитися синхронно та асинхронно, в залежності від безпекової ситуації. Досвід показав, що доцільним є застосування текстових варіантів лекцій. Подібна лекція – це набір навчальних матеріалів в електронному вигляді: текст лекцій, додаткові презентаційні матеріали, витяги з наукових статей, навчальних посібників тощо, оформлені у вигляді файлів. Лекції призначені для самостійного вивчення навчального матеріалу. Вони містять систематичний виклад навчальної дисципліни або її розділу, частини, що відповідає освітньому стандарту та навчальній програмі дисципліни [2, с. 294].

Асинхронна лекція має свої особливості: чітко структурований зміст, строга послідовність викладу та взаємозалежність розділів. У ній можна використовувати звук, анімація, графічне зображення. Студент може роздрукувати будь-яку сторінку електронного матеріалу. У лекції має бути представлений різноманітний дидактичний матеріал: завдання за рівнями складності залежно від рівня підготовки.

Специфіка методики проведення **практичних занять** у форматі дистанційного навчання включає:

- показ на екрані комп'ютера демонстраційних фрагментів;
- контроль засвоєння матеріалу попередніх занять
- розв'язання конкретних завдань (пошук, обробка, моделювання, висновки);
- обговорення результатів рішення.

При цьому викладач має забезпечити поєднання групової форми проведення заняття (on-line) з індивідуальною роботою студентів вирішення завдань з послідуочим поясненням помилок (off-line).

Оцінка знань, умінь і навичок, здобутих під час дистанційного навчання, набуває особливого значення. Підвищується роль та значення об'єктивних та багатокритеріальних форм контролю якості знань здобувачів[4, 56].

Якість засвоєння студентами навчального матеріалу, як у мережевому, і у традиційному процесі, можна характеризувати за такими рівнями: рівень уявлення, рівень відтворення, рівень умінь і навиків, рівень творчості. Видами контролю є іспити, підсумкові контрольні роботи, заліки, зрізи знань з певних дисциплін. При цьому у дистанційній освіті широкого поширення набув тестовий контроль – як для самоперевірки, так і для підсумкового контролю.

Дистанційного навчання за сучасних умов дозволяють істотно розширити масштаби освітнього простору та забезпечити можливість безпечного доступу здобувачів освіти до освітніх ресурсів [1, с.10].

Використання сучасних дистанційних технологій та баз даних для інформаційної підтримки освітнього процесу, забезпечення можливості віддаленого доступу викладачів та студентів до наукової та навчально-методичної інформації дозволяє збільшити можливості та мотивацію здобуття освіти, розширити контингент здобувачів освіти, скоротити час та підвищити ефективність освітнього процесу, а саме головне – дозволяє

зробити освітній процес у закладах вищої освіти безпечним, не втративши якості.

Список використаних джерел

1. Горбатюк О.В., Поліщук С.В. Особливості функціонування закладів вищої освіти під час війни: очна та дистанційна форми освіти, їх ключові переваги та недоліки. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2022. Вип. 66. С 5-13
2. Тарасенко Я. А., Тихонова О.О., Дейнега Т. Ф. Мотивація студентів медичних ЗВО в умовах дистанційного навчання. *Сучасні тренди розвитку медичної освіти: перспективи і здобутки*: матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 24 березня 2022 р. Полтава: 2022. С. 293–295.
3. Тарасенко Я. А., Тихонова О.О., Шерстюк О. О. Сучасні методи навчання здобувачів вищої медичної освіти. *Сучасні тренди розвитку медичної освіти: перспективи і здобутки*: матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 24 березня 2022 р. Полтава: 2022. – С. 295–296.
4. Теорія і методика викладання в вищій школі. *Конспект лекцій з навчальної дисципліни [Електронний ресурс]* : навч. посіб. для підготовки докторів філософії очної форми навчання, які навчаються за спеціальністю 133 – «Галузеве машинобудування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: І. О. Казак. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,37 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 116 с.
5. Яремчук, Н., & Лавро, О. (2021). Дистанційне навчання у ЗВО: можливості та перспективи. *Молодий вчений*, 2021. №8(96), С. 79-81 <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-8-96-17>

УДК 378.14:004.773:004.414

**Тихолаз С.І., Михайлюк Г.Т.,
Ратова В.Р., Дубова І.О.
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова,
м. Вінниця, Україна**

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

В статті розглядаються питання застосування сучасних інноваційних технологій, зокрема увага зосереджується на дослідженні використання електронних інформаційних освітніх і мережних сервісів та технічних засобів для формування освітньо-інформаційного середовища при підготовці здобувачів освіти галузі охорони здоров'я. Розкрито доцільність переведення навчально-методичних матеріалів у цифровий формат для оптимізації освітнього процесу в умовах дистанційного та змішаного навчання.

Ключові слова: *інноваційні технології, інформаційні технології, освітньо-інформаційне середовище, цифровий формат, інформатизація освіти, Quizlet.*

The article deals with the peculiarities of using modern innovative technologies, in particular, attention is focused on research devoted to the electronic informational educational network services and technical means for the formation of an educational and informational environment in the preparation of students in Health Care. The expediency of transferring educational and methodical materials into a digital format to optimize the educational process in the conditions of distance and mixed education is revealed.

Key words: *innovative technologies, information technologies, educational and information environment, digital format, informatization of education, Quizlet.*

Павленко С.А., Павленкова О.В., Сидорова А.І., Ткаченко І.М. Педагогічна майстерність викладача вищої школи як мотиваційний фактор вивчення дисципліни.....	298
Парфенюк М.О. Педагогічний контроль як важливий інструментарій підвищення ефективності використання симуляційного навчання у процесі підготовки медичних фахівців.....	300
Pikul K.V., Shaienko Z.O., Pchenko V.I., Muravlova O.V., Prylutskyi K.Yu. Current issues of pedagogy at the International Medical Faculty.....	304
Попова І.Б., Ємченко Я.О., Васильєва К.В., Безега О.В. Досвід застосування комплексного підходу до системи оцінювання та контролю знань у вищій медичній освіті.....	307
Прилуцький К.Ю., Пікуль К.В., Ільченко В.І., Муравльова О.В., Шаєнко З.О., Дворник І.Л. Актуальні проблеми термінознавства та перекладознавства.....	310
Приходько А.А. Особливості стилістичної організації оповідань Р.Бредбері зі збірки «Ліки від меланхолії».....	315
Приходько Я.М., Беляєва О.М., Роженко І.В., Таран З.М., Борисова З.О., Дубровіна О.В. Сучасні педагогічні виклики у вищій освіті: психологічні та педагогічні аспекти.....	319
Приходько Я.М., Ефендієва С.М., Гаврильєва К.Г. Формування та розвиток педагогічної культури викладача у закладі вищої освіти.....	323
Приходько Я.М., Сімеон О.О., Гончарова Є.Є., Гаврильєва К.Г. Використання веб-сайту “English-Practice” для вивчення англійської мови в закладах вищої освіти.....	327
Ройко Н.В., Филенко Б.М., Старченко І.І., Черняк В.В., Проскурня С.А. Сучасні підходи до організації підготовки майбутнього фахівця на кафедрі патологічної анатомії та судової медицини.....	330
Сидоренко О.В., Козиряцька С.А. Самостійна та індивідуальна робота студентів як важлива складова організації навчального процесу.....	335
Скікевич М.Г., Волошина Л.І. Психолого-педагогічні основи формування майбутнього фахівця-лікаря.....	339
Синиця В.Г., Беляєва О.М. Нумеративний компонент у складі біномінальних ботанічних назв.....	342
Скрипніков А.М., Животовська Л.В., Ісаков Р.І., Рудь В.О. Формування деонтологічного образу лікаря у студентів II та V курсів медичного ЗВО.....	347
Skrypnikov A.M, Dvornyk V.M., Vasylyeva G.Yu., Kundii Zh.P. Intolerance of uncertainty and resilience among Ukrainian undergraduate students during the war.....	350
Смаглюк Л.В., Карасюнок А.Є., Воронкова Г.В. Оптимізація процесу дистанційного викладання ортодонтії в умовах військового стану.....	355
Solohor I.M., Kostenko V.G., Znamenska I.V. Grammar aspect in foreign professional reading.....	359
Solohor I.M., Kostenko V.G., Znamenska I.V. Role-plays in facilitating ESP learning.....	362
Сологор І.М., Соломаха В.А. Ахроматична складова у клінічній термінології.....	365
Таран З.М., Супрун Н.В. Спеціальні прийоми в процесі професійно орієнтованого навчання латинської мови та медичної термінології майбутніх медичних психологів.....	367
Тарасенко Я.А., Тихонова О.О., Сербін С.І., Дубина С.О., Калюжна В.В. Деякі методи дистанційного навчання.....	369
Тихолаз С.І., Михайлюк Г.Т., Ратова В.Р., Дубова І.О. Інформатизація системи освіти в умовах дистанційного та змішаного навчання.....	373
Ткаченко П.І., Попело Ю.В., Лохматова Н.М., Білоконь С.О., Доленко О.Б.,	